

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การรับรู้สิทธิคนพิการตามมาตรา 20 ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 : กรณีศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร (The Acknowledgement of the Persons With Disparity of Their Rights According to Article 20 of the Act of Empowerment of the Persons With Disparity B.E. 2550. Case Study of Bangkok Metropolitan Administration)
ชื่อผู้เขียน	นางสาวสุกานดา ปัญญาโฉม (Miss Sukanda Phunyachome)
ระดับปริญญา	สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต
แผนกวิชา/คณะ	สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ระพีพรรณ คำหอม
ปีการศึกษา	2552

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องการรับรู้สิทธิของคนพิการ ตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 : ศึกษากรณีในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิ ตามมาตรา 20 และศึกษาความคิดเห็นต่อสิทธิของคนพิการ ตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 โดยเป็นการศึกษาเชิงสำรวจ ศึกษาจากเอกสาร และเก็บข้อมูลจากภาคสนาม ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้พิการในจังหวัดกรุงเทพมหานคร พื้นที่ 3 เขต คือ เขตพญาไท เขตราชเทวี และเขตดุสิต จำนวน 285 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยการทดสอบค่า t-test ใช้โปรแกรม SPSS ผลการศึกษา ดังนี้

ผู้พิการกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีอายุระหว่าง 41-50 ปี สถานภาพโสด โดยมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่พิการทางการเคลื่อนไหว และพิการภายหลัง ลักษณะการประกอบอาชีพส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอิสระ/รับจ้างทั่วไป มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 5,001-10,000 บาท การศึกษาด้านการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติ

ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการ พ.ศ. 2550 ด้านแนวคิด และด้านวัตถุประสงค์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีความเข้าใจและรับรู้ในระดับปานกลาง ส่วนความคิดเห็นต่อสิทธิตามมาตรา 20 ในด้านการบริการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์พบว่าอยู่ในระดับมาก ส่วนบริการทางการศึกษา บริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ บริการทางสังคม และบริการสิทธิอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังพบว่าข้อมูลทั่วไปด้านอายุ ระดับการศึกษา การมีรายได้และประเภทความพิการ ที่แตกต่างกันมีการรับรู้สิทธิตามมาตรา 20 แตกต่างกัน ส่วนการศึกษาด้านความคิดเห็นต่อสิทธิตามมาตรา 20 พบว่าสิทธิด้านบริการทางสังคมในเรื่องคนพิการตาบอด 1 ข้างสามารถขอทำใบอนุญาตขับรถสำหรับคนพิการได้มีความคิดเห็นในระดับน้อย

ข้อเสนอแนะ ควรส่งเสริมการรับรู้เกี่ยวกับสิทธิ ตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ในด้านบริการทางการศึกษา บริการทางด้านอาชีพ และบริการทางสังคม ที่ยังไม่ครอบคลุมผู้พิการแต่ละประเภท ควรเพิ่มช่องทางในการประชาสัมพันธ์ในเรื่องการจัดทำบัตรประจำตัวคนพิการเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในเขตพื้นที่กรุงเทพฯ รวมถึงมีการรณรงค์ในเรื่องการจัดทำบัตรประจำตัวคนพิการให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ และควรมีการประชาสัมพันธ์ในเรื่องบริการสิทธิอื่น ๆ ให้กับคนพิการทุกประเภท เนื่องจากพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 เป็นพระราชบัญญัติฉบับใหม่ และมีสิทธิต่าง ๆ ที่เพิ่มมากขึ้นให้แก่คนพิการ แต่คนพิการยังไม่รับรู้สิทธิใหม่ ๆ ได้

Abstract

The study on “The Acknowledgement of the Persons With Disparity of Their Rights According to Article 20 of the Act of Empowerment of the Persons With Disparity B.E. 2550. Case Study of Bangkok Metropolitan Administration” aims to study the opinions regarding the rights of the persons with disparity according to Article 20 of the Act of Empowerment of the Persons with Disparity B.E. 2550. The methodology is survey, document research and data collection from the field survey and the sample groups of people are the 285 residents in 3 districts, namely Phya Thai, Ratcha Thevi and Dusit District of Bangkok Metropolitan Administration. The statistics in the analysis is the percentage, mean, standard deviation and comparison of average mean by t-test with the program SPSS. The results of the study is as follows.

Most of the sample groups are male, aged between 41-50 years old, with single status and the educational background of secondary school. Most of them are disabled in physical movement and later become handicapped. The nature of their occupation is self-employment or hired employees with the income between 5,000 - 10,000 Baht. The study about their acknowledgement about their rights according to Article 20 of the Act of Empowerment of the Persons with Disparity B.E. 2550, on the basis of concept and purpose, it was found that most of the sample groups' understanding is at moderate level. While it was found that their opinions about their rights according to Article 20 in receiving the service of the medical rehabilitation, are at high level. On the other hand, it was found that the rights to receive the service of education, the rehabilitation in occupation, the social services and other services, at the moderate level. Moreover, from the general data it was also found that the difference in their age, educational level, income and types of their disability has affected the difference on their acknowledgement of their rights according to Article 20. While the study on the opinions about their rights according to Article 20, it was found that the rights of obtaining the social service for the blind, especially the one-eye blind has the right to apply for driving license for the disabled, is at low level.

For the recommendations, it should promote the acknowledgement about their rights according to Article 20 of the Act of Empowerment of the Persons with Disability B.E. 2550 in receiving the educational, occupational and social services, which are not yet comprehensive for the persons with disability in each category. It should also expand the channel of information about issuing the identity cards for the persons with disability, especially in the area of Bangkok Metropolitan. It includes the campaign in issuing the identity cards for the persons with disability in order to make it cover all areas. At the same time, it should make a publicity about rendering the various types of service to the persons with all types of disability. As the Act of Empowerment of the Persons with Disability B.E. 2550 is the newly enacted Act, and has the increasing various rights for the persons with disability, but they still do not acknowledge their new various rights.